

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД
ЗА ДЕЙНОСТТА НА ДЕКАНСКОТО РЪКОВОДСТВО
ЗА ПЕРИОДА 12.02.2017-19.03.2018 Г.

Доц. д-р Красимира Кръстанова, доц. д-р Стойка Пенкова, доц. д-р Симеон Кацаров

Отчетният доклад на деканското ръководство обхваща дейностите през периода 2017-2018 г.

1. В центъра на вниманието са студентите – осигуряване на качествено обучение

Философско-историческият факултет обучава студенти в 4 направления: 2.2. История и археология, 2.3. Философия, 2.4. Религия и теология, 3.1. Социология, антропология и науки за културата и са подготвени три бакалавърски програми в направление 1.3. Педагогика на обучението по... От следващата година Факултетът ще обучава по 5 направления.

През изминалата година Факултетът изработи Визия относно необходимостта и перспективите за развитие. В нея се подчертава, че специалностите от ФИФ се вписват в стратегическите приоритети и действат за успешна социализация на младите хора, за критическо обновяване и предаване на научни, културни, исторически и духовни традиции и създаване на модели на публично гражданско поведение. В резултат на няколко десетилетното си развитие специалностите от ФИФ вече са оформили специфичен „пловдивски модел“ на социални и хуманитарни науки, насочен към обвързване на изследователските и образователните програми и практиката. Факултетът се утвърждава като университетски център с безспорни социални ползи за развитието на обществото и в съзвучие с всички стратегически цели и насоки на държавата като част от европейското образователно пространство. Тук може да се направи и неособено оптимистичната констатация, че засега както обществото, така и висшестоящите институции недооценяват важността и възможните социални ползи от иновативния подход за формиране на гъвкави умения за гражданските професии на бъдещето.

Специалностите, които се предлагат във Факултета, бележат динамика. През учебната 2017-2018 г. те са 12, като две от тях са нови История и чужд език и Гражданско образование и чужд език. Факултетът предлага 15 магистърски програми, които са платено обучение, а катедра История и археология организира обучението във форма Държавна поръчка.

През изминалата година премина акредитацията на програмите по Философия (7.27), Теология (7.70) и История и археология (8.36). Всички те повишиха своите акредитационни оценки.

Факултетът осигурява обучение по 3 докторски програми в направление 3.1. Създадено е докторантско училище, което се грижи за обучението на приетите докторанти в направлението. Негови директори са проф. Иван Чалъков, доц. Добринка Парушева, доц. Тодор Христов. В рамките на поредната акредитация докторските програми по Социална антропология (9.38) и Науки за културата (9.33) получиха високи оценки. Премина акредитацията и на останалите докторски програми, за които предстои да получим оценка.

Докторски програми	2017	2017 на самостоятелна подготовка	2018
Етнология	0		3
Социална антропология	0		0
Социология (СНЧ)	1	2	5
Социология (СПИИ)	1		3
Науки за културата	0		0

Таблица 1 Прием на докторанти в докторските програми на направление 3.1.

През 2017 г. отчетохме и първите защитили докторанти, което е успех за докторантското училище. Останалите докторанти, преминали 3-годишното обучение са отчислени с право на защита. Продължават обсъжданията на дисертационни текстове в катедрите.

Докторски програми	2017
Етнология	2 ¹
Социална антропология	1 ²
Социология (СНЧ)	-
Социология (СПИИ)	1 ³
Науки за културата	1 ⁴

Таблица 2 Защитили докторанти

През отчетния период се откриха доста затруднения, които бяха породени от няколко фактора:

- Намаляващ брой кандидат-студенти преди всичко в резултат на демографския спад;
- Насоката на реформите във висшето образование, която засегна преди всичко социалните науки в направление 3.1., развивани от Факултета.
- Все по-голяма конкурентост в резултат на повишеното предлагане на образователни услуги не само у нас, но и в чужбина.
- Намалено търсене на специалисти с квалификация в областта на хуманитарните и социалните специалности.

Направление/специалност	Утвърден прием 2017	Записани студенти 2017-2018
2.2. История и археология		
Археология	15	16
История	15	16
Магистърски програми – държавна поръчка		25
2.3. Философия		
Философия	15	15
2.4. Религия и теология		
Теология (р/з)	15	17
3.1. Социология, антропология и науки за културата	54	

¹ д-р Такухи Тивитян и д-р Красимир Асенов

² д-р Анелия Авджиева

³ д-р Донка Кескинова

⁴ д-р Тотка Григорова

Етнология		6
Социална антропология		5
Социология и науки за човека		14
Социология на правото, икономиката и иновациите		17
Културен туризъм		12
1.3. Педагогика на обучението по...		
История и чужд език		10
Гражданско образование и чужд език		3
Платена форма на обучение		
Европеистика	20	0
История	10	7

Таблица 3. Утвърден прием на студенти във ФИФ за 2017 г.

Специалностите в хуманитарната област 2.2 История и археология, 2.3. Философия и 2.4. Теология излязоха от списъка на неприоритетните специалности и при тях намалението на бройките в съответното направление не може да падне под 15 души. Всички те изпълняват приема си. В резултат на увеличените оценки от акредитацията, специалностите История и Археология за следващата година получават и увеличение на бройките. Независимо от това, обаче, те подготвиха нова бакалавърска програма в направление 1.3. История и чужд език, която тръгна добре.

Специалностите от направление 3.1. са под пресата на неприоритетните специалности и въпреки високите акредитационни оценки, утвърдените от МОН бройки за прием на студенти непрекъснато намаляват. Предприеха се мерки за разкриване на нови специалности в други направления. Разкри се специалността Гражданско образование и чужд език, предстои разкриването на Гражданско образование и български език и Гражданско образование и биология. Заедно с катедрата по Английски език на Филологическия факултет се подготви бакалавърската програма Английски език и културно наследство в направление 1.3. В момента се подготвя още една програма в същото направление – Предприемачество, бизнес, иновации.

В направление 2.2. се подготви новата специалност „Документалистика и архивистика“. Всички те ще бъдат предлагани през 2017-2018 г. По този начин направленията и специалностите на ФИФ се стремят да получат известна стабилизация, за да не се достигне да сериозни катаклизми.

Факултетът се стреми да разшири стандартните форми на водене на кампанията, като изработване на рекламни материали и посещения в училищата. Много добър пример в тази посока е превърналите се в традиция конкурси за есе (организирани от Катедрите „Етнология“, „История и археология“, „Социология и науки за човека“, „Приложна и институционална социология“) – те не само позволяват по-гъвкав формат на кандидатстване, но и провокират по-задълбочен интерес на младите хора към научните проблематика, с която се ангажира Факултетът. За още по-широкото популяризиране както на специалностите, така и на Факултета, значително допринасят и формати като Ден на етнологията и антропологията, Ученически куиз „Познаваш ли историята“, Конференцията „Съвременната святост: история, образи, символи, практики“ и други подобни, които са обширно отразени в средствата за масова информация и в социалните

мрежи. Това играе позитивна роля в посока на разпознаваемост и достъпност на ФИФ. Окончателният процент на записали си студенти в рамките на целия ФИФ е 101.57%.

Тъй като информацията за обществеността е важно средство за въздействие върху общественото мнение с цел изграждане на трайна, положителна представа за Факултета, за предизвикване на желание за сътрудничество с него в средите, с които има или проектира да има контакти, през изминалия период бяха създадени две комисии: Комисия по КСК и Комисия по информационно осигуряване. Двете комисии, ръководени от доц. Симеон Кацаров, са взаимнодопълващи се и имат за основна задача да осигурят среда за по-добра комуникация и координация на различните дейности на Факултета в тази посока. Те работят за системното оповестяване на информация за основните сфери на дейност: обучение и прием; научни изследвания и конкурентоспособност; управление и организация.

1.1. Учебен процес

Учебният процес, и преди всичко осигуряването на неговата ефективна организация и постигането на високо качество на образователния продукт, беше основен приоритет на деканското ръководство през отчетния период.

Ние отговорихме на тези предизвикателства с осъвременена система за качество на факултета и правилник за нейното приложение. През отчетния период усилията на деканското ръководство и академичния състав на ФИФ бяха съсредоточени върху следните задачи:

1. Формирането на специалисти със знания, умения и способности за успешна реализация в икономиката на страната.
2. Увеличаване на удовлетвореността на обучаваните студентите от получаваните знания и умения.

През отчетния период Комисията по управление на качеството и образователния продукт, ръководена от доц. Стойка Пенкова, приведе в съответствие с изискванията на НАОА Правилника за своята дейност, както и Регламента за прилагане на системата за качество към факултета. Правилникът регулира основните задачи на комисията, нейните отговорности, обхвата на действие, както и организацията на нейната работа. С Регламента бяха определени факултетните структури за поддръжка и контрол на качеството на обучението и образователния продукт, както и конкретните дейности по управление и реализиране на системата за качеството по структури. Съобразно с това бяха актуализирани и анонимните анкетни карти със студенти, преподаватели и работодатели, които са една от важните форми на контрол на качеството във факултета. По предложение на ФИФ анонимните карти бяха максимално унифицирани, така че да могат да се използват от целия университет и да влязат в университетската система за качество като един от измерителите на качеството на обучението в ПУ.

- Бяха проведени няколко вида анонимни анкетни проучвания за качеството на образованието сред студенти – бакалаври, магистри и докторанти. Резултатите от проучванията бяха коментирани по катедри, а комисията по качество разгледа на свое заседание техните предложения и излезе с препоръки за подобряване на ефективността и качеството на образованието в отделните специалности. Трябва да благодарим на ас. д-р Донка Кискинова за обработването на данните, както и

на административните ни сътрудници за организирането на проучванията. Анализът на емпиричните данни, направен от доц. д-р Елица Димитрова, е качен на сайта на факултета. Той показва, че студентите поставят сравнително висока оценка на преподаването във ФИФ, както и компетентността на лекторите по съответните дисциплини. Нивото на удовлетвореност на студентите е над средното и по отношение на ясното и разбираемо излагане на учебния материал, както и толерантното и учтиво отношение на преподавателите към тях. И макар да са критични към полезността на получените знания по време на лекциите и упражненията, над 60% от студентите от различните специалности в бакалавърските програми смятат, че обучението, което получават ще допринесе за професионалната им реализация, което е много добър атестат за ФИФ.

- През изминалата година за първи път бяха направени анкети с докторанти от направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата, анализите, анализите на които показват висока удовлетвореност на докторантите от предоставеното им обучение в докторските програми в направлението.

Представителите на отделните катедри в комисията по качество се включиха активно в събирането и обобщаването на информацията за ФИФ по отделните стандарти на НАОА, която се изискваше за институционалната акредитация на Университета и за което трябва специално да им благодарим. Обобщаването на информацията беше важно, защото показва колко добре стои ФИФ на фона на останалите факултети по отношение на научно-изследователската си дейност и публикационна активност, въпреки тежките условия, в които е поставен през последните няколко години.

Можем да обобщим, че през отчетния период Факултетът, Катедрите и Комисията по управление на качеството и образователния продукт на изградиха механизми за регулярен мониторинг на ефективността на образователните програми и удовлетвореността на студентите и потенциалните работодатели. Тъй като тези механизми трябва да осигурят връзката на отделните специалности с непрекъснато развиващите се среди на обучаваните и пазара на труда, те сами са в процес на развитие.

Факултетът, катедрите и Комисията по учебната дейност, ръководена от доц. Стойка Пенкова, разработиха механизми, чрез които да осъществяват ежегоден преглед на учебното съдържание, измененията в потребностите на пазара на труда и партньорските изследователски организации, натовареността на студентите и докторантите, удовлетвореността им от образователната среда и надеждността на процедурите и стандартите за оценяване на техните постижения. Комисията по учебната дейност разработи Правилник за дейността си, както и Регламент, в който са описани изискванията за учебната документация във факултета. На свои заседания комисията разгледа учебните планове, учебните програми, учебното разписание на отделните специалности във ФИФ и даде препоръки за тяхното привеждане в съответствие с нормативните изисквания.

- Въз основа на проведения мониторинг, катедрите, осъществяващи обучението в отделните специалности, актуализираха учебните си планове, учебното съдържание и организацията на образователната и научноизследователската дейност по програмите, които администрират.

Актуализирани учебни програми в ОКС „бакалавър“	Актуализирани учебни програми в ОКС „магистър“	Актуализирани учебни програми в ОКС „доктор“	Общо за ФИФ
294	107	20	421

Таблица 4 Актуализирани учебни програми във ФИФ

Предприетите актуализации отчитат резултатите от проучвания на удовлетвореността на студентите и докторантите и нагласите на потенциални работодатели. Предложенията са обсъдени в Комисията по учебната дейност с участието на представители на докторантите и студентите и са гласувани от ФС и АС. Приетите промени са отразени на страниците на програмите и на сайта на факултета.

1.2. Изграждане на връзки на образованието с бизнеса

През този период постигането на по-пряка връзка с реалната икономика беше осъществена и чрез активното включване на факултета в проекта на МОН „Студентски практики“. Във ФИФ програмата се организира от доц. Сийка Ковачева и Кремена Цанкова. Приключилите практиката студенти са 96 и в момента участието си продължават 28 студенти, като са утвърдени отношения с над 15 работодателски организации. Създадените контакти с над 40 ментори и работодатели са изключително полезни, както на обучаваните студенти, така и на преподавателите, които работят като академични наставници. Този етап на проекта се характеризира с по-тясна връзка между трите основни участници и завишен контрол с оглед постигането на по-голяма ефективност в развитието на практическите умения на нашите студенти и подготовката им за професионална реализация.

Връзка с работодателите се постига и при разработване на нови бакалавърски и магистърски програми, които се консултират в процеса на тяхното разработване и прилагане. Пример в този случай е новата бакалавърска програма Английски език и културно наследство, която беше подготвена в тясно сътрудничество с ОИ „Старинен Пловдив“.

Възможност за разширяване на връзките с работодателски организации е и формулирането на темите за разработване на докторски тези, така че те да бъдат в съзвучие с обществените потребности.

2. Научноизследователска дейност, проектна дейност и международно сътрудничество

Научноизследователската и проектната работа са едни от важните дейности на академичната общност и съдействат както за развитие на научната проблематика, така и за качествено образование, обвързано със съвременните постижения.

Представителното участие на ФИФ в УС на ФНИ към ПУ, където наш представител е проф. Мария Шнитер, дава възможност за пряко включване в изработването на стратегии и нормативни документи, отнасящи се предимно до организацията, отчетността и финансирането на научните изследвания чрез вътрешни за Университета фондове. Освен това се осъществява контрол и административен надзор по провеждането на одобрените

за финансиране проекти в различните категории “вътрешни проекти” – “Иновативни”, “За научни изследвания” (т.нар. “факултетски”) и “Млади учени”. За изминалата година ФИФ се представи успешно във всички групи проектна дейност, като заслужава специално да се отбележи високото качество на проектите на младите.

В момента УС на ФНИ е готов да внесе за публично обсъждане проект за Индивидуален план за учебно-методическата и научноизследователската дейност на преподавателите, който трябва да даде възможност за формиране на общата нормативна заетост на академичния състав по нов начин, обвързвайки преподавателската и научноизследователската ни работа.

2.1. Изследователска, проектна и публикационна дейност

Проектната дейност на академичната общност традиционно е висока. В таблица 3 са посочени числата, съответстващи на проектите, разработвани от изследователите – преподаватели във ФИФ.

Вид проекти	Вътрешен	Национален	Международен
брой	7	3	7

Таблица 5. Проектна дейност

Данните сочат устойчивост на участието в проекти, като международните и националните, за които се изисква по-висок капацитет, са повече от вътрешните проекти, които пък изграждат добър опит за научноизследователска работа.

Проекти брой	2013			2014			2015			2016			2017			Общо за периода		
	В	Н	М	В	Н	М	В	Н	М	В	Н	М	В	Н	М	В	Н	М
	7	14	10	5	12	12	6	9	19	3	5	9	7	3	7	28	43	57
Общ брой	31			29			34			17			17			128		

Таблица 6. Проектна дейност за периода 2013-2017

Сравнителните данни от последните 5 години показват, че общото равнище на проектната дейност се запазва през 2016 и 2017 г., но пък в сравнение с предишните години се забелязва намаляване на активността.

Студентите и младите учени също се включват в проекти, което задълбочава техните знания и опит и им дава допълнителни научни и професионални умения.

Вид проекти	Вътрешен		Национален		Международен	
	Изслед.	Прилож.	Изслед.	Прилож.	Изслед.	Прилож.
Брой	24	7	7	0	6	2

Таблица 7. Проектна дейност на студенти и млади учени

Във вътрешни, национални и международни изследователски проекти има участия на 19 студенти и 19 докторанти, а в приложни – 9. В повечето случаи те са включени в проекти, разработени от преподавателите. Само един от проектите е написан и спечелен от

докторантите: „Сензорна етнография на града“. Прави впечатление, че всички участници са от направление 3.1. Социология, антропология, науки за културата.

2.2. Публикационна дейност

Публикационната дейност сочи за научните постижения на академичната общност на ФИФ. В таблица 6 са посочени конкретните резултати за периода 2013-2017 г.

Катедра	2013		2014		2015		2016		2017		Общо публикации		Общо
	Б	Ч	Б	Ч	Б	Ч	Б	Ч	Б	Ч	Б	Ч	
Етнология	27	30 (1IF IR)	40	20 (1IF IR)	33	22 (2IF IR)	41	11	27	10 (2IF IR)	168	93 (6 IF IR)	261
История	26	10	37	8	31	6	47	8	30	16	171	48	219
СНЧ	52	4	48	13 (5IF IR)	55	17	52	22	34	15 (1IF IR)	241	71 (6IF IR)	312
ПИС	8	13	17	31	15	23 (4IF IR)	7	15	7	9 (2IF IR)	54	91 (6IF IR)	145
Теология	15	3	15	12 (1IF IR)	8	9	21	5	36	4	95	33 (1IF IR)	128
Философия	21	5	18	7	34	6	31	5	25	7	129	30	159
ОБЩО ФИФ	149	65 (1 IF IR)	175	91 (7IF IR)	176	83 (6IF IR)	199	66	159	61 (5IF IR)	858	366 (19IF IR)	1224 (19IF IR)

Таблица 8. Публикационна дейност

Данните сочат изключително висока публикационна активност на колегията и особено що се отнася до написването на статии и участие с доклади в научни форуми. Трябва да се отбележи, че най-високото място като относителен дял от научно-изследователската и публикационна дейност на ФИФ заема катедра Социология и науки за човека.

Това е видно и от забелязаните цитирания в национални и международни научни списания и сборници

Брой цитирания	Етнология		История		СНЧ		ПИС		Теология		Философия	
	Б	Ч	Б	Ч	Б	Ч	Б	Ч	Б	Ч	Б	Ч
	75	66	75	3	269	23	9	27	3	3	59	1
Общо цитирания 613	490 в национални и 123 в международни научни списания и сборници											

Таблица 9. Забелязани цитирания в национални и международни научни списания и сборници

В национални и международни научни форуми взимат участие и студентите от специалностите на ФИФ.

Вид научни форуми	Вътрешен	Национален	Международен
брой	89	65	6

Таблица 10. Участие на студенти и докторанти в научни форуми

Участието на студенти и докторанти в научни форуми подпомага изграждането на комуникационни и презентационни умения, които качества са важни за всеки изследовател, и дава възможност за добър научен обмен.

Отново ще отбележа необходимостта от публикационна дейност в реферирани и имактфакторни списания, която в последните години са налага като измерител на качеството на научната продукция.

2.3. Изследователски центрове

Във ФИФ са регистрирани 6 изследователски центрове. От тях три са направили годишен отчет за извършената дейност:

- През изминалия период Институтът за критически и социални изследвания развиваше своята дейност в няколко насоки. На първо място стоят изследванията по социоанализа и философската логика, придружени от редовни семинарни обсъждания и други форми на критически диалог. В рамките на социоанализата бяха разработвани самостоятелно и в рамките на студентски практики със студенти в бакалавърска и магистърска степен от ПУ проблемите на половото различие, половата дискриминация и мъжкото господство (май-юли 2017); надеждни методи за работа с модалности, модализации и модални преходи (февруари-април 2017; август-декември 2017). Беше подготвен брой на сп. Социологически проблеми за социоанализа. Към общата работата на секцията по „Социоанализа“ следва да се добави превода на Л. Бинсвангер, публикуван съвместно с коментара на М. Фуко (София: КХ, ноември 2017). В рамките на философската логика бяха разработвани самостоятелно и в рамките на студентски практики със студенти в бакалавърска и магистърска степен от ПУ въпросите за легитимацията; връзката между етномедология и практическа логика (с акцент върху проблемите, които практическата логика поставя пред етнометодологията); логиките на диалектичното. Наред с това беше подготвен и отпечатан сборник по проекта за езика на омразата, осъществен с активното сътрудничество на докторантите към катедрата „Социология и науки за човека“ (Пловдив: ИКСИ, февруари 2018). Бяха подготвени два проекта за есенната сесия на Фонд „Научни изследвания“, МОН.

Тук бих искала да допълня и работата със студенти и докторанти от катедрата се включиха в проект към ФНИ по програма Млади учени с ръководител д-р Мартина Минева. Едновременно с това беше публикуван самостоятелния сборник „Езикът на омразата: хейтърският дискурс и отношението към Другия“ разработен от студенти и докторанти.

- В рамките на Научния център за история и археология на войната, учреден от учени от ФИФ на ПУ и МУ-Пловдив, бяха реализирани редица дейности, насочени към проучване на военните конфликти и въоръжението и воинското снаряжение през Средновековието, участието на траките във военните конфликти по нашите земи, предстои въвеждането в експлоатация на мобилно приложение

за системата Android, наименувано "War Maps", разработено по поръчка на Центъра. В изпълнение на научно-изследователския проект, дейността на центъра беше представена по време на традиционната „Нощ на учените“ в МУ - Пловдив. Беше подготвена и представена изложба на най-интересните находки от изминалия археологически сезон, свързани с биоархеологическото проучване на бойното поле, което дава информация за интензитета на битката, видът на използваните оръжия, възрастта на бойците, както и техния здравен статус. Разработени и публикувани са научни статии.

- През изминалата година Центърът за антропологични и етносоциологически изследвания към ПУ „Паисий Хилендарски“ продължи да работи, следвайки своите основни цели, а именно да стимулира интереса на преподавателите и студентите (включително докторантите) към новостите в научните изследвания, както и да подпомага техните собствени научни занимания чрез осигуряване на ресурси от различно естество (например книги от библиотеката на Центъра) и предоставяне на форум за обмен на идеи и дискусии.

ЦАЕСИ е средата, която спомага да успешното осъществяване на два нови проекта през отчетния период:

- „Сензорна етнография на града“ – проект за млади учени и докторанти, финансиран от ФНИ към ПУ „Паисий Хилендарски“, с ръководител доц. д-р Меглена Златкова (2017-2018) и
- „Кварталите на Пловдив ЗАЕДНО – виртуално портфолио“ – проект от артистичната програма на Европейска столица на културата Пловдив 2019, с ръководител доц. д-р Меглена Златкова (2018-2019).

Работата на изследователските центрове дава възможност да се фокусират научните проблематики и едновременно с това студентите да бъдат привлечени към научноизследователски занимания.

Тук трябва да се спомене и новото списание „Пловдивски исторически форум“, издавано от катедра История и археология, в което се публикуват последните изследвания на историческата колегия.

В това отношение работи и Историко-археологическия клуб „Велизар Велков“, организиран от катедра История и археология, който разкрива пред студентите съвременните тенденции в археологията и историята.

2.4. Международна дейност

ФИФ е един от факултетите с най-много подписани международни договори с чуждестранни изследователски звена. При подновяването на съществуващите двустранни договори за следващия програмен период 2014-2021 г. се преподписаха 32 договора, а през 2017 г. се подписаха нови 3 (с университетите в Матера – Италия, Щип – Македония и Гранада – Испания), подписа се и един Меморандум за сътрудничество с Университета Тойо в Токио – Япония. Международната дейност на ФИФ дава възможност за обмяна на опит, за съвместна изследователска работа, както и разработване на съвместни образователни програми. Еразъм координатор на факултета е доц. Меглена Златкова.

Повишаването на качеството на образованието и конкурентноспособността на ФИФ е тясно свързана с непрекъснатото стимулиране на академичната мобилност и активизиране на участието на преподаватели и студенти в международни образователни програми и научноизследователски проекти. През 2017 г. по отношение на международната дейност централно място заемаше секторната програма за университетски обмен ЕРАЗЪМ+.

Програма Еразъм+	Входяща мобилност преподаватели	Изходяща мобилност преподаватели	Входяща мобилност студенти	Изходяща мобилност студенти
	1	7	2 – ФИФ Съвместно 2 – ФИСН 1 - ФФ	3

Таблица 11. Преподавателска и студентска мобилност по програма Еразъм+ за 2017 г.

Данните говорят ясно за поддържане на добри двустранни връзки за сътрудничество и обмен с ПУ и ФИФ и запазване на равнището на мобилност на българските преподаватели в чужди университети.

Основен проблем остава слабата мотивация на студентите и владенето на чужди езици от тях, което пречи на тяхното активно включване в студентската мобилност по програма Еразъм +. За тяхното мотивиране са проведени 2 информационни срещи. Друг положителен момент е поддържането на интереса на чуждестранни студенти към специалностите на ФИФ, не само като следствие от договорите за мобилност на ФИФ, но и избора на студенти, които се обучават в специалностите от други факултети.

3. Управление на факултета

3.1. Развитие на академичния състав

Академичният състав на ФИФ към момента включва 57 щатни преподаватели на ОТД или 52.5 щата

катедра	2016-2017 учебна година		2017-2018 учебна година Към момента		2016-17	2017-18
	Щатни	Заети щатове	Щатни	Заети щатове	Ново-назначени	Ново-назначени
Етнология	9	9	9	9	-	-
История и археология	17	15,5	15 ⁵	14,5	1 ⁶	-
ПИС	8	8	8	8 ⁷	-	-
СНЧ	9	6,5	9	6,5	-	-
Теология	8	6,5	8	7	-	1/2 ⁸
Философия	8	7,5	8	7,5	-	-

⁵ Пенсioniранe през 2016 на доц. д-р Иван Джамбов, доц. д-р Илка Петкова и проф. дин Людмил Спасов

⁶ Назначен доц. д-р Димитър Димитров

⁷ От м. април 2017 година проф. д-р Иво Христов е на граждански договор

⁸ проф. дфн Георги Каприев от 01.11.2018

общо	59	53	57	52,5	1	½
------	----	----	----	------	---	---

Таблица 12. Таблица на академичния състав – щатни преподаватели

Съотношението на преподавателския състав по академични степени и длъжности е следното: 11 професори, 27 доценти, 15 главни асистенти, 3 асистенти и 2-ма гост-преподаватели. От тях 8 притежават научната степен „доктор на науките“, а 48 – образователната и научна степен „доктор“, което от своя страна означава, че само 1 от преподавателите във ФИФ е без образователна и научна степен, но е зачислен и се очаква скоро да тръгне процедура по защита.

През 2017 г. са повишени в длъжност главен асистент 2 души и са се хабилитирали 2 души, има и 1 новоназначен професор, доктор на науките.

катедра	Щатни	Заети щатове	Хабилитирани в катедрите 2018	Гл. ас. 2017	Хабилитирани 2017	Новоназначени
Етнология	9	9	5	-	-	-
История и археология	15	14,5	12	1 ⁹	1 ¹⁰	-
ПИС	8	8	6	1 ¹¹	1 ¹²	-
СНЧ	9	6,5	7	-	-	-
Теология	8	7	3	-	-	1 ¹³
Философия	8	7,5	4	-	-	-
общо	57	52,5	37	2	2	1

Таблица 13. Таблица на академичния състав – академично израстване

Това състояние показва ясната тенденция за повишаване на качеството в академичната подготовка и израстване на преподавателския състав.

За отчетния период Комисията по атестация, ръководена от доц. Стойка Пенкова, е провела две атестационни процедури и е присъдила по препоръка на съответните катедри положителни атестационни оценки на атестираните преподаватели.

3.2. Катедри, съвети, комисии

Организацията на образователния процес се извършва основно в шестте катедри, които отговарят за 9 специалности¹⁴.

Деканският съвет се събира редовно и е от голяма полза за обсъждане на проблемите и вземане на правилни решения. Това не важи в пълна сила за Факултетния съвет, който

⁹ гл.ас. д-р Станислав Боянов

¹⁰ доц. д-р Пламен Славов

¹¹ гл.ас.д-р Донка Кескинова

¹² доц. д-р Тихомир Митев

¹³ проф. дфн Георги Каприев

¹⁴ Годишният отчет на катедрите е в приложение

не винаги успява да сформира кворум, и понякога това е фатално в организационно и оперативно отношение.

За да отговорим на новите образователни стандарти, се сформираха 10 комисии, които разработиха свои регламенти, правилници и процедури. В тези комисии са включени колеги от всички катедри, както и докторанти и студенти. Комисиите се ръководят от двамата заместник-декани доц. Стойка Пенкова и доц. Симеон Кацаров – на тях и на всички колеги, включени в комисиите, благодаря за извършената огромна работа!

Тук бих искала да изразя безпокойството си от трудната комуникация и слабото сътрудничество между ръководството на факултета и Студентския съвет на ФИФ – сякаш липсва интерес за съвместна работа и инициативност от страна на тази структура. Разбира се, ще направим пореден опит за изясняване на ситуацията, да се надяваме, че ще има положително развитие.

3.3. Финансови параметри

Финансовата отчетност беше въведена от началото на миналия мандат и продължава през този. Целта беше да се открият проблемите, които водят до дебалансиране на бюджета на ФИФ. Бюджетната комисия се състои от всички ръководители катедри и заместник деканите. През отчетния период тя се е събирала 3 пъти, разглеждани са финансови данни, правени са анализи и коментари, обсъждани са конкретни предложения. Предварителните материали се подготвят от Гергана Димитрова, която обработва информацията, предоставена от счетоводството и от административните сътрудници на катедрите.

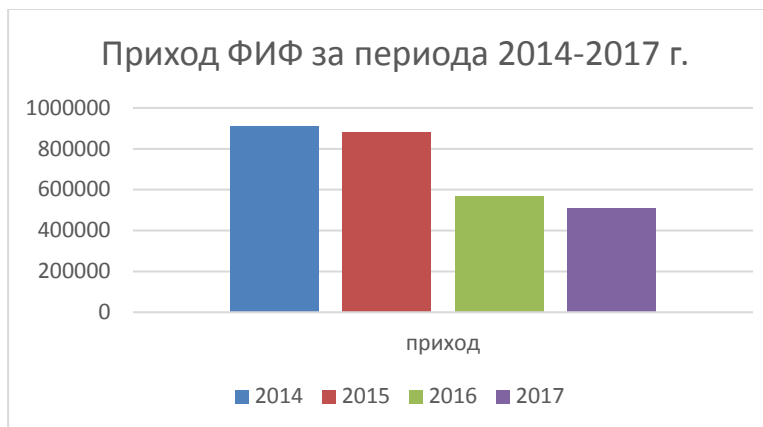
Както всяка година и сега ще уточня, че таблицата за финансовия баланс не е отчетен документ, с нея се цели да се покажат тенденциите и да се открият проблемите, върху които трябва да се работи. В таблицата не са взети предвид инвестиционните разходи за техника, една част от които са направени от ПУ, а друга част – от магистърските програми на ФИФ. Не е отчетено подобряването на материалната база на ФИФ, реализирано чрез научните проекти, в които участват преподаватели от факултета. Данните позволяват да се направят следните изводи:

Като цяло бюджетът на ФИФ се залага от приходите на факултета от обучение на студенти в бакалавърските, магистърските по чл. 9 и докторските програми. А разходите са свързани с оперативните разходи, със заплати, осигуровки, командировки, хонорари, материали, външни услуги и др.

Заради редуцирания прием, приходите на факултета са намалели, което обяснява големия минус в баланса, представен в таблицата. За период от половин година (01.09.2017 – 28.02.2018 г.) резултатът е **(-377390 лв.)**

Ако разгледаме приходите в сравнителен аспект, ще се види значителния спад, който засега не може да бъде покрит от други програми:

година	приход
2017	509318
2016	567851
2015	880725
2014	909029

Таблица/графика 14. Приход на ФИФ 2014-2017

Спадът в приход 2017 спрямо този през 2016 г. е около 10 %

Всички постоянни разходи за командировъчни, нощувки, хонорари на преподаватели и други са оптимизирани. Това, обаче, се прави разумно, без да препятства участието на преподаватели и студенти в научни форуми. Следва да се има предвид, че за 2017 г. има включени разходи за ремонт на кабинета по История, които са в размер на 4000 лв. и ако същите се приспадат от общата сума на оперативните разходи, ще бъде отчетено намаление спрямо предходните години.

Други разходи с включени тези за ремонт – 13430 лв., а без тях – 9430 лв.

година	други разходи
2017 (разходи от 1 сем. и прогнозни разходи за втори сем.)	9430/13430
2016	9552
2015	46596
2014	42158

Таблица 15. Разходи на ФИФ 2014-2017

Разход за хонорари с включени осигуровки.

година	хонорари с осигуровки
2017 (разходи от 1 сем. и прогнозни разходи за втори сем.)	56193
2016	43265
2015	62865
2014	62301

Таблица 16. Разходи за хонорари с включени осигуровки на ФИФ 2014-2017

Към посочения разход се отчитат и хонорарите на базовите учители.

Въпреки оптимизирането на основни пера разходи, **минусът е голям поради увеличение на основния разход за факултета** - издръжката (заплати и осигуровки) на щатния състав на факултета. Нарастването на сумата в това перо се свързва не с

увеличаването на броя на преподавателите по катедри, а с повишаване на заплатите и осигуровките в последните години. Той също така се определя и от израстването на академичния състав, което от своя страна, е гарант за качествено обучение.

година	заплати с осигуровки	остатък след издръжката на щатния състав
2017 (разходи от 1 сем. и прогнозни разходи за втори сем.)	1190475	-681157
2016	992663	-424812
2015	1126796	-246071
2014	1127361	-218332

Таблица 17. Остатък след издръжката на щатния състав на ФИФ 2014-2017

В сравнителна перспектива се отчита все по-голям минус на база на предходните години, което е от една страна поради намаляващият приход, а от друга – във връзка с постоянното увеличение на разходите за заплати и осигуровки на щатния персонал към ФИФ. За 2017 г. се отчита ръст на разходът за издръжка на щатния състав, който е в размер на 20 % спрямо 2016 г.

Очевидно, трябва да помислим как да стабилизираме бюджета, като увеличим прихода, което означава, че трябва да работим в посока на развиване на допълнителни дейности (специализации, допълнителни квалификации, консултации и др.) и да разкриваме специалности, за които имаме квалификация, към други направления.

Това вече се случва. Стартираха две нови специалности в направление 1.3. Гражданско образование и чужд език (подготвена от катедра СНЧ и Философия) и История и чужд език (подготвена от катедра История и Археология) – двете са със съдействието на Филологическия факултет. От тази година ще тръгнат също Гражданско образование и биология и Български език и история и гражданско образование.

Всички катедри са изключително отговорни и работят за преодоляване на трудностите. Катедра Етнология разработи съвместно с Катедрата по английски език бакалавърска програма Английски език и културно наследство в направление 1.3. В същото направление катедра Приложна и институционална социология разработва бакалавърска програма Предприемачество, бизнес, иновации, а катедра История и археология предлага нова бакалавърска програма в направление 2.2. Документалистика и архивистика. Надяваме се това да стабилизира финансовото състояние на ФИФ, но трябва да си дадем сметка, че за да има резултат, всички тези бакалавърски специалности трябва да преминат през цялостния 4-годишен цикъл. През този период Бюджетната комисия на университета отделя за покриване на недостига средства от Фонда за финансови несъответствия, за което благодарим на Ректорското ръководство. Надяваме се, че тази помощ ще ни даде времето за възстановяване на равновесието на Факултета – засега тя дава известно спокойствие на нашите преподаватели.

19.03.2018

Пловдив

доц. д-р Красимира Кръстанова